

Aktuarkonsulenters Forum v/ Dag Svege
Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS
Drammensveien 123
0277 Oslo

Finanstilsynet
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Bærum, 28. september 2012

Høringsuttalelse - NOU 2012: 13 Pensjonslovene og folketrygdreformen II (utredning nr. 26 fra Banklovkommisjonen)

Vi viser til brev fra Finansdepartementet av 29.06.2012 "Høring - NOU 2012: 13 Pensjonslovene og folketrygdreformen II (utredning nr. 26 fra Banklovkommisjonen), samt brev av 24.08.2012 om provenyanslag.

Aktuarkonsulenters Forum støtter fullt ut høringsuttalelsen fra Den Norske Aktuarforening og forutsetter at innspillene derfra tas hensyn til i departementets videre arbeid med saken.

Forslaget innebærer en historisk omlegging av tjenstepensjonsordninger i privat sektor. Samtidig innebærer forslaget at gode aktuarielle metoder og prinsipper for håndtering av forsikringsrisiko verken er vurdert eller foreslått.

Forslaget kan ikke vurderes i sin helhet før forslag til håndtering av dagens innskudds- og ytelsesordninger, overgangsregler og risikoytelser foreligger.

I tillegg savner vi en vurdering av de samfunnsmessige konsekvensene av et pensjonssystem som skissert. De samfunnsmessige konsekvensene vil være helt avhengig av hva som skjer med innskudds- og ytelsesordningene, noe som ikke blir klargjort før i neste utredning fra Banklovkommisjonen.

Regnskapsmessig behandling av pensjonskostnader

Sammenlignet med ytelsesordninger vil arbeidsgiver få større forutsigbarhet i sine utgifter til pensjon når de fastsettes som en prosent av lønn. På denne måten er den foreslåtte ordningen bra. Velges standardmodellen med lønnsveksten for den enkelte i foretaket, vil imidlertid utgiftene fremdeles være nokså uforutsigbare.

For bedriftene er regnskapsføring av pensjonskostnadene en vesentlig faktor når de vurderer pensjonsordning. Dersom standardmodellen velges, vil pensjonsordningen måtte balanseføres. Variasjoner i parameterne som inngår i beregningene, som i dag foreslås av Norsk Regnskapsstiftelse, vil også i fremtiden kunne variere fra et år til et annet og føre til utslag i regnskap og balanse.

Det er ellers ikke avklart hvordan effekten vil bli på regnskapsføringen av de forskjellige modellene i forslaget. Effekten av overgangen fra en av dagens ordninger og over på ny ordning er også usikker. Vi ber om at dette blir nærmere vurdert i Fase III i Banklovkommisjonens arbeid.

Behov for samfunnsdebatt om fremtidens pensjonssystem

I utredningen er det lagt vekt på at forslaget til ny tjenstepensjon skal hjelpe pensjonsinnretningene i forhold til nye kapitalkrav fra EU, Solvens II. Aktuarkonsulenters Forum stiller spørsmål ved om dette er den riktige innfallsvinkelen for et slikt reformarbeid.

Den foreslåtte loven følger opp hovedprinsippene i den nye folketrygden. Det har imidlertid ikke vært lagt opp til noen samfunnsdebatt om hvordan tjenstepensjonsordningene i privat sektor bør være. I en slik sammenheng bør det vurderes hvorvidt samfunnet ønsker og er tjent med et tjenstepensjonssystem som:

- gir uforutsigbare pensjonsytelser
- kan gi lavere ytelse til arbeidstakerne enn i dagens ytelsesordninger avhengig av modellvalg
- gir enda større valgmulighet mellom pensjonsordninger enn i dag, men dermed også mulighet for større forskjeller mellom ansatte i ulike bedrifter og muligens innenfor samme foretak
- vil gi et større informasjons- og opplæringsbehov enn i dag

Vi har da forutsatt at håndtering av dødelighet og risiko for langt liv blir endret i tråd med påpekningene fra Den Norske Aktuarforening. Uten slike endringer vil dette også være et tema for unødvendig debatt.

Pensjonskasser

Aktuarkonsulenters Forum vil påpeke at problemene med de foreslåtte løsningene knyttet til forsikringsteknikken, slik det er påpekt av Den Norske Aktuarforening, vil ramme små pensjonskasser særlig negativt.

Alternativer til den foreslåtte utformingen av alleårsopptjening

Det ligger i Banklovkommisjonens mandat at de ved utformingen av forslag blant annet skulle bygge videre på de vurderinger som fremkom i NOU 2009: 13 Brede pensjonsordninger, kapittel 9. Aktuarkonsulenters Forum kan ikke se at det er foretatt slike vurderinger, i hvert fall ikke av kvalitativ art. Vi vil påpeke at en hybridordning med alleårsopptjening basert på opptjeningsmodellen i ny AFP i privat sektor og som foreslått i NOU 2009: 13 Brede pensjonsordninger, burde vært vurdert.

For disse pensjonsordningene er det en pensjon som opptjenes og sikres hvert år. Selv om levealdersjustering ble innført og ville skapt en usikkerhet om endelig pensjon, vil det gi en langt mer forutsigbar pensjon for de ansatte. Ved en 0 prosent rentegaranti ville også denne ordningen sikret soliditeten hos pensjonsinnretningene. Kostnadene for foretakene ville imidlertid fremdeles bli høyere gitt at samme pensjon som før skal sikres. Likevel ville flere interessenter vært ivaretatt med en slik modell enn med forslaget i utredningen.

Avsluttende kommentarer

Avslutningsvis etterlyser vi at departementet i det videre arbeidet sikrer faglig kvalitet på det forsikringstekniske området, helst ved at en uavhengig aktuar kan delta som fagperson. Videre bør departementet legge opp til en god samfunnsdebatt om det nye pensjonssystemet en nå legger opp til for tjenstepensjoner i privat sektor.

Vennlig hilsen
for Aktuarkonsulenters Forum

A handwritten signature in cursive script, reading 'Dag Svege'.

Dag Svege
Formann